

**CONSILIUL SUPERIOR AL
PROCURORILOR**

*mun. Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73
tel.022-828501 e-mail:aparat@csp.md*

**THE SUPERIOR COUNCIL
OF PROSECUTORS**

*Chisinau city,
73, Ștefan cel Mare și Sfânt
tel.022-828501 e-mail:aparat@csp.md*

13 mai 2023 nr.5/1-01d/23-1313

**Doamnei Olesea STAMATE
Președintele Comisiei juridice,
numiri și imunități**

La data de 05.05.2023, membrii-procurori ai Consiliului Superior al Procurorilor au participat la audierile publice pe proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor*), înregistrat cu nr.116 din 26.04.2023, organizate de Comisia juridică, numiri și imunități.

Având în vedere aspectele convenite în cadrul ședinței, prezentăm *infra* poziția exprimată pentru a fi analizate argumentele de referință la definitivarea și adoptarea proiectului de lege în speță.

I. Criteriile de evaluare a procurorilor.

a) Prin proiectul nr.116 din 26.04.2023 se propune abrogarea literelor c) și f) de la alin.(2) art.23 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, însă în nota informativă nu s-a explicat necesitatea unei asemenea intervenții legislative, nefiind clar scopul urmărit de către autori prin operarea unei asemenea modificări.

În opinia noastră aceste criterii (de la lit. c) și f) alin.(2) art.23) referitoare la vechimea în muncă și activitatea didactică și științifică urmează a fi păstrate, deoarece aduc o valoare adăugată evaluării procurorilor.

Pentru argumentare notăm că potrivit standardelor din Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva Corupției, adoptată la New York la 31.10.2003 și semnată de Republica Moldova la 28.09.2004, dezvoltate în cadrul celei de-a V rundă de evaluare a implementării Planului anticorupție de la Istanbul, tocmai se accentuează necesitatea ca procedurile de numire și selecție a procurorilor să se bazeze pe criterii de merit și anume: **experiență**, competență și integritate.

De asemenea, în ***Recomandarea nr. 19 (2000) a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei către statele membre privind rolul procurorului în sistemul judiciar penal***, adoptată în data de 6 octombrie 2000, se arată că statele trebuie să ia măsuri pentru ca recrutarea, promovarea, transferul procurorilor să aibă loc conform unor proceduri echitabile și imparțiale. Desfășurarea carierei, promovarea și mobilitatea procurorilor trebuie să se bazeze pe criterii transparente și obiective cum ar fi competența și **experiența**.

Respectiv, considerăm că excluderea criteriului ce vizează experiența în funcția de procuror sau în alte funcții prevăzute la art.20 reprezintă o inițiativă ce diminuează din substanța procedurii de evaluare și se depărtează de esența fundamentală a analizelor care se fac în contextul promovării.

În opinia noastră, aspirației de a asigura numiri pe bază de merit trebuie să i se ofere conținut real și practic, iar criteriul de obiectivitate trebuie să se bazeze pe instrumente măsurabile, dar nu să rămână un concept teoretic. O calificare juridică corespunzătoare nu poate să facă abstracție de vechimea în muncă, fiind de la sine înțeles că pentru acumularea abilităților profesionale este, totuși, necesară existența unei perioade suficiente de activitate în domeniu.

Astfel, criteriul vechimii în muncă nu poate fi neglijat, or acumularea experienței profesionale este un element al profilului de promovare, iar renunțarea la acesta va determina o deviere a cadrului normativ național de la prevederile actelor internaționale de specialitate. Considerăm inadmisibilă atitudinea simplistă că vechimea în muncă nu generează automat și o valență profesională mai mare. Evident, acest criteriu nu poate avea rol predeterminat, însă el nu este unic, iar fiind echilibrat de celelalte criterii, exprimă un indicator de analiză pentru un rezultat echitabil.

b) Proiectul nu soluționează disproporția privind modul de reglementare a criteriilor pentru selecția și cariera procurorilor, pe de o parte, și a criteriilor de evaluare a performanțelor procurorilor, pe de altă parte.

Procedurile de selecție și de evaluare a performanțelor procurorilor sunt diferite (după concept și după rezultat), ceea ce condiționează, în mod firesc și logic, necesitatea ca și criteriile pe care acestea se bazează să fie diferite.

Totuși, în Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură criteriile de selecție sunt reglementate expres (art.23 alin.(2), iar criteriile de evaluare a performanțelor nu sunt stabilite la nivel de lege.

Pentru a asigura previzibilitatea procedurii de evaluare a performanțelor, dar și pentru a respecta o simetrie aferent modului de reglementare a criteriilor aplicate de către noul Colegiu în cadrul procedurii de evaluare, considerăm că se impune stabilirea și a criteriilor de evaluare a performanțelor procurorilor expres (cel puțin a criteriilor principale), în mod separat, în Legea nr.3/2016, ceea ce va determina inclusiv și revizuirea normei de la art.30.

Soluția pe care o conține proiectul precum că atât pentru procedura de selecție, cât și pentru cea de evaluare să fie aplicate aceleași criterii, nu este una potrivită. Subliniem că prezentele modificări pentru evaluarea procurorilor se examinează în coroborare cu proiectul de lege privind selecția și evaluarea judecătorilor nr.97 din 12.04.2023, care reglementează în mod separat și distinct criteriile de selecție a candidaților la funcția de judecător (art.3 din proiect) și criteriile și indicatorii de evaluare ordinară a performanțelor judecătorilor (art.7 din proiect). Prin simetrie, și în cazul evaluării procurorilor trebuie aplicate aceleași atitudini și standarde, fiind evidentă necesitatea abordărilor egale.

Aferent necesității reglementării la nivel de lege a criteriilor aplicate în cadrul procedurilor de selecție și a criteriilor de evaluare a performanțelor procurorilor,

relevante sunt recomandările Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni, precum că:

„XII. Recrutarea și cariera procurorilor, inclusiv promovarea, mobilitatea, procedurile disciplinare și demiterea lor, ar trebui **să fie reglementate prin lege** și ar trebui să aibă la bază criterii transparente și obiective, conform unor proceduri imparțiale, excluzând orice discriminare și putând fi supuse unui control independent și imparțial.”¹

„iii. Statutul, independența, recrutarea și cariera procurorilor trebuie, în același mod ca pentru judecători, **să fie clar stabilite prin lege și să fie reglementate de criterii transparente și obiective**. Statele membre trebuie să garanteze un statut pentru procurori care să le asigure [acestora] independența internă și externă, de preferință prin prevederi la cel mai înalt nivel juridic și punerea în aplicare a acestora de către un organism independent, cum ar fi un consiliu al procurorilor, în special pentru numiri, carieră și disciplină.”²

c) De asemenea, dacă se va opta pentru excluderea criteriilor de vechime în muncă și activitate științifică din procedura de selecție, propunem ca acestea să fie păstrate în calitate de criterii de evaluare a performanțelor procurorilor.

II. Fuzionarea Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor și Colegiului pentru selecția și cariera procurorilor.

a) Insistăm asupra excluderii sintagmei „selecția și” din denumirea Colegiului format prin fuzionarea Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor și Colegiului pentru selecția și cariera procurorilor, având în vedere că procedura de evaluare înglobează aspecte referitoare la selecția procurorilor.

b) Totodată, în proiect – în art.83 alin.(11)¹ – se propune ca membrii colegiului să beneficieze, pentru fiecare ședință la care participă, de o indemnizație echivalentă cu a zecea parte (1/10) din salariul președintelui Consiliului Superior al Procurorilor, dar nu mai mult decât pentru 4 ședințe pe lună.

Formularea generală a textului „membrii colegiului” denotă faptul că plata indemnizației se aplică pentru ambele categorii de membri – din rândul procurorilor și din rândul societății civile.

Totodată, prevederile din alin.(11) art.83 nu au fost modificate și rămân în vigoare, ceea ce înseamnă că sunt în continuare aplicabile.

În acest context, atragem atenția că potrivit prevederilor, în vigoare, din art.83 alin.(11), membrii colegiului reprezentanți ai societății civile primesc o indemnizație lunară în mărime de 50% din salariul mediu al membrilor Consiliului Superior al Procurorilor aleși din rândul procurorilor.

Respectiv, deducem că pentru membrii colegiului reprezentanți ai societății civile vor fi reglementate două forme de remunerare, ceea ce ar putea fi considerat disproporționat și inechitabil.

---

¹ Avizul nr.9 (2014) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE) privind normele și principiile europene referitoare la procurori

² Avizul CCPE nr. 13(2018): „Independența, responsabilitatea și etica procurorilor”

III. Statutul inspectorului din Inspecția procurorilor.

a) La acest compartiment reiterăm necesitatea unei reflecții complexe din partea forului legislativ privind statutul inspectorului din Inspecția procurorilor, care trebuie raportat la specificul, competențele, atribuțiile și garanțiile aferente nemijlocit procurorilor, care sunt vizați de procedurile disciplinare efectuate. Practicile existente până acum în Republica Moldova denotă perspectiva că procedurile disciplinare în privința procurorilor au fost efectuate de Secția securitate internă a Procuraturii Generale, apoi de Inspecția procurorilor, aflată tot în subordinea Procurorului General, iar acum această entitate va fi transferată în cadrul Consiliului Superior al Procurorilor. Este un subiect cu foarte multe sensibilități juridice, dar și cu implicații de percepție din partea societății, însă soluția aplicată trebuie să mențină un just echilibru între obligația de a asigura reacții proporționale la suspiciunile de încălcări din partea procurorilor și necesitatea de a respecta garanțiile de independență ale acestora. Pe cale de consecință, se impune o analiză riguroasă a efectelor juridice, dar și a măsurii în care se va asigura probitatea și eficiența procedurilor disciplinare în privința procurorilor.

În considerarea acestor raționamente, insistăm, după cum s-a subliniat și anterior, că ar fi justificat ca inspectorii să fie procurori-detașați. Având în vedere că standardele față de independența procurorilor promovate de mecanismele internaționale sunt exigente și responsabilitatea activității procurorilor este înaltă, respectiv și persoanele care vor verifica modul de îndeplinire de către procurori a obligațiilor de serviciu trebuie să fie cel puțin la nivel de egalitate (inclusiv din perspectiva profesionalismului) cu statutul procurorilor. Atribuțiile procurorilor au aspecte specifice, legate de exercitarea competențelor în cadrul urmăririi penale, iar încredințarea analizei conduitei procesuale persoanelor care nu au trecut experiența efectuării nemijlocite a acțiunilor de urmărire penală este în măsură să fie afectată de omisiuni și concluzii eronate.

Din perspectiva bunelor practici, menționăm că această opțiune instituțională, în care procedurile disciplinare în privința procurorilor sunt efectuate tot de profesioniști din domeniu, este aplicată în sistemul de drept din România, precum și în Italia sau, de exemplu, în Franța, unde există o reglementare foarte prudentă în ce privește titularii de atribuții privind exercitarea procedurilor disciplinare în privința procurorilor.

De asemenea, notăm că o asemenea viziune este susținută și în contextul monitorizărilor efectuate de mecanismele de specialitate, după cum urmează:

- În cadrul celei de-a 26 reuniuni aferente desfășurării programului subregional „Planul de acțiuni anticorupție de la Istanbul” s-a notat, în raport, că „prevederea ca inspectorii în materie disciplinară în ceea ce privește procurorii să fie ei înșiși procurori ar aduce mai multă coerență verificărilor disciplinare, întrucât procurorii-inspectorii ar putea aduce propriile cunoștințe despre funcționarea parchetului, despre desfășurarea cercetărilor penale și a proceselor penale, identificând astfel mai ușor eventualele abateri, în plus aceștia ar putea avea astfel acces la dosare”.

- În contextul evaluării cadrului legislativ național al Republicii Moldova privind răspunderea disciplinară a procurorilor (studiu elaborat de experții CoE – J.Mcbride și H.Dumbrava), una dintre recomandări s-a referit la „asigurarea că persoanele numite în

funcția de inspector sunt familiarizate cu funcționarea sistemului justiției penale și a sistemului de urmărire penală și au aptitudini de redactare și de prezentare”.

Evident, în cazul acceptării conceptului propus, proiectul de lege ar trebui reconsiderat substanțial aferent reglementărilor ce vizează statutul Inspecției procurorilor, care vor putea constitui subiectul unor dezbateri și consultări publice suplimentare.

b) În ipoteza că se menține formula promovată de prezentul proiect, atunci menționăm că, cel puțin, este necesară îngustarea cercului de profesioniști care pot candida pentru mandatul de inspector în Inspecția procurorilor, cu ajustarea acestuia la specialități juridice strâns legate de exercitarea unor competențe aferente procesului penal (acesta fiind nucleul dur al atribuțiilor procurorilor), pentru a asigura înțelegerea și aprecierea corectă a substanței faptelor disciplinare investigate.

În același context este necesară și clarificarea raționamentului de a impune limitarea potrivit căreia inspectorii să dețină un singur mandat, precum și să fie specificate garanțiile de încheiere a acestuia. Aspectele enunțate sunt necesare deoarece trebuie evaluată perspectiva atractivității acestei funcții și trebuie asigurat profesionalismul potențialilor candidați, or păstrarea unui singur mandat riscă să cauzeze o fluctuație sporită de personal, cu repercusiuni asupra calității procedurilor exercitate.

Pentru evitarea situațiilor de risc menționate, propunem reglementarea posibilității exercitării a două mandate (care pot fi două mandate a câte 4 ani) de către inspectorii din cadrul Inspecției procurorilor.

c) În proiect – la art.89¹ alin.(8) – se stabilește că garanțiile de independență și inviolabilitate ale inspectorilor sunt „similare cu cele ale procurorilor”. Considerăm că folosirea termenului „similare” comportă un grad înalt de incertitudine și lasă o marjă prea largă de interpretare, urmând a fi concretizată, or noma juridică trebuie să fie predictibilă.

IV.Prescripția răspunderii disciplinare a procurorilor

Potrivit proiectului se majorează termenele prescripției răspunderii disciplinare a procurorilor (art.40 din lege) și se instituie termene de 2 ani (prescripția generală) și 5 ani (pentru situații expres indicate).

Considerăm că această propunere este disproporționată și mai multe argumente au fost prezentate de către CSP în acest sens atât în comunicarea interinstituțională scrisă, cât și în contextul dezbaterilor publice. Reiterăm că sunt necesare mai multe dezbateri pe acest subiect, având în vedere că orice intervenție legislativă privind răspunderea disciplinară a procurorilor interferează, implicit, cu principiul independenței acestora, or, această concurență normativă urmează a fi gestionată reieșind din cele mai înalte standarde profesionale. Concomitent, este necesar să se țină cont și de faptul că prescripția generală a răspunderii contravenționale este de 1 (unu) an și de 18 luni pentru cazuri strict indicate în lege, iar în domeniul penal termenul prescripției de 2 ani este stabilit pentru infracțiuni ușoare, iar de 5 ani – pentru infracțiuni mai puțin grave, fiind evidentă diferența de pericol social între toate aceste forme de răspundere juridică.

V.Aspecte privind exercitarea interimatului.

Potrivit proiectului (pct.13) se completează art.54 din Legea nr.3/2016 și se introduce un nou alineat (3¹), care modifică condițiile pentru dispunerea delegării.

Susținem această inițiativă de modificare, în considerarea faptului că sporește standardul de selectare a procurorilor compatibili cu exigențele funcției și, concomitent, contribuie la evitarea situațiilor în care delegarea ar putea fi considerată drept o „promovare deghezată”.

Pornind de la aceste raționamente, considerăm că este plauzibil și relevant ca aceleași condiții să fie introduse și pentru situația exercitării interimatului funcțiilor de conducere.

Astfel, considerăm că, urmează a fi completat art.27¹ din Legea nr.3/2016 cu un alineat nou, de exemplu alin.(1¹), în care să fie instituită norma ca și dispunerea interimatului să țină cont de faptul că procurorul întrunește condițiile pentru funcția respectivă.

VI.Aspecte privind dispozițiile finale și tranzitorii.

a) Potrivit art.V alin.(2) din proiect, la intrarea în vigoare a prezentelor modificări mandatul membrilor actualelor colegii – Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor și Colegiul pentru evaluarea performanțelor procurorilor – încetează de drept.

Prin consecință, se vor suspenda *de jure* toate procedurile de evaluare aflate în derulare la momentul intrării în vigoare a proiectului de lege și, concomitent, nu vor putea fi inițiate alte proceduri în alte concursuri de numire pe post și/sau de promovare până în momentul când vor fi aleși membrii pentru viitorul Colegiu unic de evaluare.

Respectiv, în analiza impactului juridic și instituțional al acestor prevederi trebuie avut în vedere că ar rezulta suspendarea, prin efectul ricoșeu, a tuturor concursurilor anunțate pentru promovare (nu doar la funcția de procuror-șef, dar și la funcția de procuror în procuraturile specializate), dar și imposibilitatea demarării altor concursuri/numiri pentru, cel puțin, 5-6 luni (perioadă estimativă, deoarece depinde în mod semnificativ de procedurile desfășurate de Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor), circumstanțe asupra cărora este necesar un consens explicit, pentru că ar putea genera blocaje instituționale semnificative.

b) În conformitate cu proiectul analizat, Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor și Colegiul pentru evaluarea performanțelor procurorilor fuzionează într-un singur colegiu – Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor, ceea ce reprezintă o configurație juridică diferită de situația actuală, când deja, avem în derulare proceduri aferente alegerilor calitatea de membru din rândul procurorilor.

Potrivit situației actuale, la aceste alegeri au fost depuse dosare de către candidații-procurori, care deja au fost transmise Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Respectiv, odată ce formatul activității colegiilor respective se schimbă, survine concluzia că acești candidați-procurori ar putea să renunțe la opțiunea de a mai participa

în continuare la alegeri (având în vedere că competențele Colegiului unic nou creat se schimbă substanțial).

Pe cale de consecință, este logic să li se ofere posibilitatea de a-și menține opțiunea sau de a renunța la calitatea de candidat, însă fără să existe consecințe nefavorabile în cel de-al doilea caz.

Aici trebuie avut în vedere că potrivit Legii nr.26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, retragerea din această competiție generează, *de jure*, nepromovarea evaluării. Legea respectivă nu face distincție pentru o situație pe care o avem potrivit prezentului proiect, iar această coliziune de reguli și formate de activitate ar putea genera consecințe nefavorabile pentru candidații-procurori, care însă nu erau previzibile nici la momentul când aceștia au depus dosarele și nici la data intrării în vigoare a Legii nr.26/2022. În asemenea condiții, se impune ca legiuitorul să intervină prin instituirea normelor care să echilibreze situația enunțată și să reglementeze clar și expres că în privința acelor candidați care se retrag (deoarece nu doresc să candideze pentru Colegiul unic) nu vor fi adoptate decizii de nepromovare.

Presupunem că autorii proiectului consideră că au reflectat această situație în alin.(5) art.V, însă din economia redacției acestuia nu rezultă clar că decizia candidaților, care au depus dosarele pentru participare la concursurile pentru ocuparea funcțiilor vacante de membru al Colegiului pentru selecția și cariera procurorilor și a Colegiului pentru evaluarea performanțelor procurorilor, de a se retrage din această competiție, nu se va echivala cu decizia de nepromovare a evaluării.

Prezentul proiect trebuie coroborat cu prevederile Legii nr.26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor și urmează a fi făcute concretizările de rigoare.

Astfel, propunem completarea redacției alin.(5) cu formularea clară a unui termen în care acei candidați care s-au înscris pentru Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor și Colegiul pentru evaluarea performanțelor procurorilor să decidă dacă doresc să candideze pentru Colegiul unic (nou creat) sau renunță în virtutea regulilor schimbate, însă în cel de-al doilea caz nu vor suporta nici un fel de consecințe de ordin juridic și nu vor avea repercusiuni asupra dezvoltării carierei sale profesionale.

Totodată, este necesară clarificarea și reglementarea expresă a deciziei luate în cazul descris de către Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (la moment retragerea din concurs echivalează cu nepromovarea evaluării).

c) Un alt aspect considerat problematic este lipsa de reglementare a faptului că odată ce au fost schimbate regulile privind colegiile este posibil ca după aceste modificări și alți procurori pot să își depună dosarele pentru a participa la alegeri.

Menționăm că art.V alin.(5) din proiect se referă numai la candidații care acum sunt în concurs, iar proiectul nu include norme exprese din care să rezulte posibilitatea că pentru Colegiul nou creat pot depune dosarele și alți candidați din rândul procurorilor.

Subliniem că prevederile din art.V alin.(7) lit.a) din proiect sunt aplicabile numai pentru candidații din rândul societății civile, dar nu se extind și asupra procurorilor.

Pentru calitatea de membru în colegiu din rândul procurorilor se anunță Adunarea Generală a procurorilor (dar nu concurs), ceea ce a și fost făcut anterior, însă exercițiul s-a amânat din cauza restricțiilor pandemice. Apoi, termenul respectiv pentru depunerea dosarelor a fost extins direct prin art.15 alin.(8) din Legea nr.26/2022, dar nu de către Consiliul Superior al Procurorilor.

Reiterăm că potrivit competențelor Consiliul Superior al Procurorilor anunță concurs numai în partea ce ține de membrii colegiilor din rândul societății civile, iar pentru alegerea membrilor procurori din colegii se convoacă Adunarea Generală a procurorilor (or, acest exercițiu a fost demarat, însă a fost suspendat prin efectul Legii nr.26/2022).

În aceste condiții prevederile din art.V alin.(7), coroborate cu cele din lit.d), a proiectului sunt aplicabile numai concursului pentru membrii din partea societății civile, iar pentru a asigura cadru juridic corespunzător depunerii dosarelor de către candidați-procurori termenul trebuie extins prin lege.

d) Conținutul alin.(8) art.V din proiect a fost redactat confuz și neclar, ceea ce generează repercusiuni și asupra perioadei aplicării acestei norme în practică, care nu este una previzibilă.

De asemenea, subliniem că această prevedere este de ordin procedural, care trebuie aplicată din momentul adoptării, așa cum s-a întâmplat în cazul precedentelor modificări ale Legii nr.3/2016 ce vizau componența Consiliului Superior al Procurorilor, ce intrau în vigoare imediat după publicare³. Reieșind din această diferență de abordare, nu este clar raționamentul schimbării opțiunii legiuitorului și nu a fost explicat motivul pentru care s-a renunțat la practica anterioară.

La moment, nici ipotetic, nefuncționalitatea Consiliului Superior al Procurorilor nu poate fi reținută ca un argument, deoarece chiar dacă membrii de drept nu vor mai participa la ședințele Consiliului, acest fapt nu blochează, în actuala componență, activitatea acestui organ de autoadministrare. Recurgerea la o altă soluție pentru această situație denotă, cel puțin, duble standarde în raport cu reglementarea momentului intrării în vigoare a normei.

e) În egală măsură, rămâne confuză reglementarea situației vizavi de termenul mandatului unor membri ai CSP din rândul societății civile, care au fost desemnați în aceste calități în anul 2021, în perioada când prevederile normative stabileau o perioadă de 4 ani. Potrivit proiectului mandatul membrilor CSP va fi deja de 6 ani, ceea ce reclamă necesitatea ca aceste clarificări să fie făcute în dispozițiile finale și tranzitorii.

f) Proiectul modifică paradigma juridică a dispunerii delegării și, concomitent, a interimatului funcțiilor de conducere în Procuratură, iar pentru aceste exerciții instituționale se modifică atât condițiile, cât și termenele. Pe cale de consecință, la momentul intrării în vigoare a modificărilor din proiect mai multe raporturi juridice aflate în desfășurare nu vor corespunde noilor condiții (există delegări care durează mai mult de 12 luni, interimate care durează mai mult de 6 luni).

Respectiv, din dispozițiile finale și tranzitorii trebuie să rezulte clar ce se întâmplă cu delegările și interimatele dispuse până la intrarea în vigoare a proiectului și care deja

---

³ Legea nr.128/2019 pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură; Legea nr.102/2021 pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură; Legea nr.280/2022 pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură

au depășit termenele stabilite de 12 luni pentru delegare și, respectiv, de 6 luni pentru exercitarea interimatului unei funcții de procuror conducător.

g) Proiectul modifică, de asemenea, paradigma constituirii Colegiului de disciplină și etică.

Astfel, potrivit proiectului se modifică art.83 din Legea nr.3/2016 și după cum stabilește alin.(1)¹ :

„(1¹) Colegiul de disciplină și etică este constituit din 7 membri, după cum urmează:

a) **5** sunt aleși de Adunarea Generală a Procurorilor **din rândul procurorilor**, dintre care **unul** ales din rândul procurorilor **Procuraturii Generale**, **unul** din rândul procurorilor **procuraturilor specializate** și **trei** din rândul procurorilor **procuraturilor teritoriale**.

b) 2 sunt aleși de către Consiliul Superior al Procurorilor, prin concurs public, din rândul reprezentanților societății civile”.

Fiindcă nu există mențiuni speciale, rezultă că prevederea intră în vigoare de la momentul publicării și aceasta va avea consecințe juridice asupra situației actuale din practică. Ne referim la faptul că, la moment, componența Colegiului de disciplină și etică este constituită în baza art.83 alin.(1) din Legea nr.3/2016:

„(1) Fiecare colegiu din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor este constituit din 7 membri, după cum urmează:

a) **5** sînt aleși de Adunarea Generală a Procurorilor **din rîndul procurorilor**;

b) 2 sînt aleși de către Consiliul Superior al Procurorilor, prin concurs public, din rîndul reprezentanților societății civile”.

După cum stabilește norma la moment prevederea este generală – 5 membri sunt aleși din rîndul procurorilor, fără să se facă o descriere.

Pe cale de consecință, componența actuală a Colegiului de disciplină și etică nu va corespunde cu modificările promovate în prezentul proiect, ceea ce înseamnă că va în imposibilitate de a-și desfășura activitățile pe procedurile disciplinare în privința procurorilor (există riscul să nu corespundă standardului de tribunal prevăzut de lege). În virtutea acestor circumstanțe va fi blocată examinarea unui număr semnificativ de proceduri disciplinare, care vor rămâne într-o situație asemănătoare unei suspendări forțate, dat fiind faptul că componența Colegiului respectiv nu este compatibilă cu prevederile stabilite de lege.

Propunem ca această situație să fie analizată cu prudența corespunzătoare, pentru a fi identificată soluția juridică potrivită (de exemplu – ar putea fi făcută mențiunea expresă în dispoziții finale și tranzitorii că activitatea actualului Colegiu continuă până la alegerea unei noi componente, chiar dacă membrii aleși din rîndul procurorilor nu reflectă noua formulă care va intra în vigoare după modificări), în vederea asigurării continuității proceselor de referință și evitării unor blocaje nejustificate.

h) Prezentul proiect modifică substanțial regulile privind constituirea și componența colegiilor din subordinea CSP.

Aceste modificări conduc, în principal, la următoarele:

- Colegiul de selecție și Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor fuzionează și va exista un singur Colegiu de selecție și evaluare a procurorilor.

- Componenta Colegiului de disciplină și etică e diferită decât cea care este în vigoare în prezent.

Rezultă, evident, o reformatare a construcției juridice de funcționare a acestor Colegii, care generează efecte corelative în privința procedurilor de constituire a noilor componente ale Colegiilor.

Reiterăm faptul că pentru selectarea membrilor – procurori în colegii nu se anunță concurs, dar CSP convoacă Adunarea Generală a procurorilor cu agenda de referință (care și reprezintă data alegerilor). Aceste două exerciții – anunțarea unui concurs și convocarea Adunării Generale a procurorilor pentru alegeri – sunt proceduri diferite și se impune acuratețea normativă de rigoare pentru reglementarea efectelor generate de modificări asupra acestora.

Adunarea Generală a Procurorilor pentru alegerea membrilor colegiilor a fost convocată prin Hotărârea CSP nr.1-95/2021 din 17.08.2021⁴ care și este izvorul juridic al exercițiului de referință. Această hotărâre nu a fost anulată și produce efecte juridice cu mențiunea că termenul desfășurării adunării a fost amânat (prin Hotărârea CSP nr.1-134/2021 din 11.11.2021⁵), iar apoi a fost extins termenul depunerii dosarelor de participare (prin art.15 alin.(8) din Legea nr.26/2022).

De la ultimul termen reglementat normativ – 27.03.2022 – a trecut o perioadă semnificativă de timp, ceea ce înseamnă că mulți dintre cei care au aspirat la calitatea de membru în Colegiu, ar putea, în mod firesc, să renunțe la participare. Concomitent, este posibil ca unii dintre candidați să activeze în alte funcții decât cele pe care le dețineau la momentul depunerii dosarelor.

Drept rezultat, există efecte juridice și raportat la candidații pentru calitatea de membru în Colegiul de disciplină și etică (de exemplu – la momentul depunerii dosarului era procuror în procuratura teritorială, iar, între timp, a fost promovat la o procuratură specializată sau la PG, ceea ce poate schimba optica sa asupra participării în continuare la aceste alegeri. Rezultă inclusiv și o coliziune deoarece, potrivit modificărilor componenta Colegiului de disciplină și etică nu e expusă general, dar e făcută specificarea scrisă – din PG, din procuraturile specializate, din procuraturile teritoriale. În aceste condiții candidatul trebuie să facă o reconsiderare a dosarului său și a opțiunii de participare).

Toate aceste descrieri extinse au fost necesare pentru a arăta profunzimea implicațiilor juridice pe care le au prezentele modificări asupra realităților din practică, dar și pentru a argumenta necesitatea că forul legislativ să soluționeze din punct de vedere normativ dilemele date.

În opinia noastră, se impune ca prin lege să fie încetate toate procedurile demarate, să se stabilească un termen pentru depunerea dosarelor în două colegii – Colegiul de selecție și evaluare și Colegiul de disciplină și etică, pe care ulterior Consiliul Superior al Procurorilor să le transmită Comisiei independente de evaluare a integrității

---

⁴ <https://csp.md/sites/default/files/2021-10/95.%20Convocarea%20Adunarii%20Generale%20a%20Procurorilor%20%281%29.pdf>

⁵ <https://csp.md/sites/default/files/2021-12/134%20Hot%20am%C3%A2narea%20Adunarii%20Generale%20a%20Procurorilor.pdf>

candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor și după aceste proceduri - să convoace Adunarea Generală a procurorilor.

În orice caz (chiar dacă nu va fi acceptată opțiunea încetării tuturor procedurilor în cauză), este necesar să fie prevăzută posibilitatea ca și candidații pentru Colegiul de disciplină și etică să își revadă poziția și, eventual, să își actualizeze cererile de participare (ajustând la funcția pe care a obținut-o între timp) sau, după caz, să renunțe la participarea în continuare la exercițiul dat (de asemenea cu anularea consecințelor de nepromovare a evaluării), precum și să fie instituită posibilitatea și pentru alți procurori să aplice la alegerile în acest colegiu.

Aceste intervenții legislative sunt necesare pentru a asigura, la cele mai bune standarde, ordinea juridică corectă și echitatea procedurilor (alegerilor) vizate, precum și pentru a evita probleme de interpretare și aplicare a legii.

Transmitem, alăturat, tabelele cu opinia membrilor semnatori ai Consiliului Superior al Procurorilor aferente proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor*) remise anterior Ministerului Justiției, pentru plenitudinea activităților de analiză aferente prezentului proiect.

Anexă: potrivit textului, pe _13 file.

Cu respect,

**Președinte interimar al
Consiliului Superior al Procurorilor**

semnat

Eduard VARZAR